

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ : Ο όρος «ναρκωτικό» πιστεύεται ότι προτάθηκε από τον Γαληνό για να περιγράψει τις δραστικές ουσίες, οι οποίες, όταν λαμβάνονται από τον άνθρωπο, νεκρώνουν το σώμα, επιφέροντας παράλληλα απώλεια των αισθήσεων ή παράλυση. Ο όρος «νάρκωση» χρησιμοποιήθηκε αρχικά από τον Ιπποκράτη, προκειμένου να εκφράσει τη διαδικασία ή την κατάσταση της έλλειψης αισθήσεων. Τα ναρκωτικά είναι διάφορες χημικές ουσίες, οι οποίες, όταν χρησιμοποιούνται, μεταβάλλουν τη νοητική δραστηριότητα και την ψυχολογία του ανθρώπου και οδηγούν στην εξάρτηση.

ΑΙΤΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

- **Η ηθική εξαχρείωση, που μαστίζει το σύγχρονο πολιτισμό οδηγεί στην κατάχρηση ναρκωτικών ουσιών.** Στις ημέρες μας τόσο οι νόμοι, όσο και οι αξίες αμφισβητούνται. Κυριαρχεί το πρότυπο του υλικού ευδαιμονισμού, που εξισώνει την πραγματική ευτυχία με την διαρκή απόκτηση υλικών αγαθών. Οι ανέσεις και η αφθονία υλικών αγαθών προκαλούν στους νέους ανία και πλήξη, που συχνά αναζητούν την ηδονή και την απόλαυση σε κάτι «απαγορευμένο», που θεωρούν ότι θα τους παρέχει ευφορία και θα τους απεγκλωβίσει από την μονοτονία της καθημερινότητας. Σε συναρμογή με τα παραπάνω, οι νέοι μεγαλώνουν έχοντας ως πρότυπα την υλική δύναμη, γεγονός που τους απομακρύνει από την καλλιέργεια και την αναζήτηση ιδανικών, που θα τους εξυψώσουν ηθικά και δε θα τους αποτρέπουν από το να αναζητούν την ευτυχία σε μια επίπλαστη πραγματικότητα.
- **Το άγχος και η μοναξιά, που κυριαρχεί ιδίως στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου οι αποστάσεις δεν υπερκαλύπτονται και οι άνθρωποι δεν συνάπτουν ουσιαστικές σχέσεις, εξαιτίας της αδιαφορίας, την οποία επιδεικνύουν και του φόβου της εγκληματικότητας δημιουργούν ψυχολογικά προβλήματα.** Έτσι, οι άνθρωποι κλείνονται στον εαυτό τους και προσπαθώντας να καλύψουν το ψυχολογικό κενό, που αισθάνονται και να νιώσουν στιγμές ευφορίας καταφεύγουν στη χρήση ναρκωτικών ουσιών.
- **Η κρίση του οικογενειακού θεσμού, που διέπει τις σύγχρονες κοινωνίες ωθεί τους ανθρώπους στις ναρκωτικές ουσίες.** Η απουσία αγάπης, στοργής και φροντίδας μέσα στο οικογενειακό πλαίσιο, εξαιτίας των δυσλειτουργικών σχέσεων γονέων και παιδιών, μπορεί να οδηγήσει στην λήψη ναρκωτικών ουσιών, ως ένα επίπλαστο καταφύγιο. Παράλληλα, τα παιδιά, που μεγαλώνουν σε προβληματικές οικογένειες έχουν έλλειμμα ψυχικής δύναμης και εφοδίων και αυτό τα ωθεί συχνά στην «εύκολη» επίλυση των εμποδίων, που ανακύπτουν, μέσω της χρήσης ουσιών, που θα τους εξοπλίσουν με θάρρος. Από την άλλη, η έλλειψη ψυχικών εφοδίων οδηγεί στην αδυναμία αντίστασης στις δυσκολίες της καθημερινότητας και μόνη διέξοδος είναι τα ναρκωτικά.
- **Η φύση των νέων είναι φιλοπερίεργη και αισθάνονται έντονη επιθυμία να δοκιμάσουν νέες προκλήσεις.** Σε αυτό συντελούν κυρίως τα πρότυπα, που προβάλλονται μέσω των ΜΜΕ (ιδίως της βιομηχανίας του κινηματογράφου, της μουσικής και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης). Έτσι, πέφτουν στην παγίδα, αφού τα ναρκωτικά προκαλούν εθισμό σ' ένα μεγάλο χρονικό διάστημα.

- **Η έλλειψη υπεύθυνης ενημέρωσης για τους κινδύνους, που ελλοχεύουν από τη χρήση ναρκωτικών ουσιών** τόσο στον οργανισμό, όσο και στην ψυχική υγεία των ανθρώπων(καταθλίψεις, ψυχικές διαταραχές, άγχος).
- **Οι νέοι κυρίως άνθρωποι, εξαιτίας της ελλιπούς προσοχής, που έχουν λάβει από το οικογενειακό τους περιβάλλον συναναστρέφονται με παρέες, που προβαίνουν στη χρήση τέτοιων ουσιών.** Συνήθως, εμπλέκονται σε κακές παρέες λόγω του ότι επιδιώκουν να τραβήξουν την προσοχή και το ενδιαφέρον των οικείων τους.
- **Το εμπόριο των ναρκωτικών ουσιών είναι συνυφασμένο με τεράστιες χρηματικές απολαβές από πλευράς των εμπόρων, που τα προωθούν στην αγορά.** Συνεπώς, οι έμποροι προκειμένου να αποκομίσουν το μέγιστο οικονομικό όφελος, προσπαθούν με κάθε τρόπο να προσελκύσουν ολοένα και περισσότερους νέους, ώστε να δοκιμάσουν αυτές τις θανατηφόρες ουσίες.
- **Τα οικονομικά προβλήματα, που εκπορεύονται από την οικονομική ύφεση και από την επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων, μπορούν να οδηγήσουν στη χρήση ναρκωτικών ουσιών.** Οι οικονομικές δυσκολίες, η επαγγελματική πίεση, η υπερεργασία και η ανεργία εξαναγκάζουν πολλές φορές το άτομο στην αναζήτηση ενός τρόπου εκτόνωσης του άγχους. Παρόλο, που πολλοί άνθρωποι έχουν το ψυχικό σθένος να αντιμετωπίσουν το στρες χωρίς να προβούν στη χρήση χημικών ουσιών, δε θα πρέπει να παραγκωνίσουμε όμως και αυτούς, που προβαίνουν στη χρήση ναρκωτικών ουσιών, για να μπορέσουν να διαχειριστούν το έντονο άγχος της καθημερινότητας.
- **Το αίσθημα της χαμηλής αυτοεκτίμησης και η απουσία αυτοπεποίθησης μπορεί να οδηγήσουν κάποιον στη χρήση ναρκωτικών ουσιών.** Το άτομο μη έχοντας εκτίμηση στις δυνατότητές του στρέφεται στα ναρκωτικά ή στο αλκοόλ, σε μια μάταιη προσπάθεια να κατευνάσει τις διαρκείς αρνητικές σκέψεις, που πηγάζουν από την αρνητική του αυτοεικόνα και την υποτίμηση, που πιθανόν έχει δεχτεί στο παρελθόν από τον οικογενειακό του περίγυρο.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

- **Η χρήση ναρκωτικών ουσιών καταστρέφει την ψυχική και σωματική υγεία του ατόμου.** Άλλοτε η επίδραση στην υγεία του ανθρώπου είναι ταχύτερη και άλλοτε συντελείται σε βάθος χρόνου. Δεν είναι λίγες οι φορές, που το εξαρτημένο άτομο οδηγείται στο θάνατο εξαιτίας της λήψης υπερβολικής δόσης ή εξαιτίας της κατάρρευσης των σωματικών λειτουργιών σε μακροπρόθεσμη κλίμακα. Σε άλλες περιπτώσεις, το εξαρτημένο άτομο είναι πιθανό να χάσει τη ζωή του μέσω της πρόκλησης κάποιου φονικού ατυχήματος υπό την επήρεια των ναρκωτικών ουσιών.
- **Ο εξαρτημένος άνθρωπος αδυνατεί να ανταπεξέλθει πλήρως στις καθημερινές του υποχρεώσεις.** Πολύ σύνηθες φαινόμενο είναι η μειωμένη απόδοση, που εμφανίζει ένας εργαζόμενος όταν είναι εθισμένος σε μια ουσία. Τόσο οι σωματικές, όσο και οι πνευματικές του δυνάμεις τον εγκαταλείπουν σταδιακά και δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει όλα του τα επαγγελματικά καθήκοντα. Αυτό ισοδυναμεί με απομάκρυνσή του από το χώρο εργασίας λόγω ανικανότητας επαγγελματικής απόδοσης.
- **Ο εξαρτημένος άνθρωπος αδυνατεί να διατηρήσει και συνεπώς καταστρέφει τις κοινωνικές του σχέσεις, είτε με τα συγγενικά του πρόσωπα, είτε με άτομα, που βρίσκονται στο φιλικό**

του περιβάλλον. Ο κοινωνικός περίγυρος ενός εξαρτημένου ανθρώπου δέχεται αρκετούς συναισθηματικούς εκβιασμούς, ώστε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του για χρήματα, τα οποία θα εξασφαλίσουν τη δόση του. Όταν ο εξαρτημένος άνθρωπος απαιτεί διαρκώς όλο και περισσότερα χρήματα, για να προμηθευτεί ναρκωτικά και ο περίγυρος δυσανασχετεί και αντιδρά, προκαλούνται ανεξέλεγκτες και βίαιες αντιδράσεις. Αυτό έχει ως απότοκο, ο κοινωνικός περίγυρος του εξαρτημένου να απομακρύνεται σταδιακά και ο εκείνος με τη σειρά του να οδηγείται στην απομόνωση και την κοινωνική περιθωριοποίηση.

- Ο κοινωνικός περίγυρος του εξαρτημένου είναι επιφυλακτικός απέναντί του, γιατί τον θεωρεί επικίνδυνο και εν δυνάμει εγκληματία. Ως γνωστόν, η χρήση ναρκωτικών ουσιών είναι ιδιαιτέρως κοστοβόρος για τον εξαρτημένο. **Οι τοξικομανείς προβαίνουν σε εγκληματικές ενέργειες, σε παράνομες κλοπές και σ' εκβιασμούς προκειμένου να εξασφαλίσουν τη δόση τους.**
- Οι τοξικομανείς προβαίνουν συχνά στη χρήση ενδοφλέβιων ουσιών, που τις πραγματοποιούν με τη χρήση μιας σύριγγας. **Με αυτόν τον τρόπο μεταδίδουν ποικίλες λοιμώξεις, όπως τον ιό του AIDS και της ηπατίτιδας, που είναι θανατηφόροι σε βάθος χρόνου και βάλλουν το ανοσοποιητικό σύστημα.**

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

- **Το φαινόμενο της χρήσης ναρκωτικών ουσιών έχει πολύ βαθιές ρίζες και η πρόληψη ξεκινάει πρώτα μέσα από τον οικογενειακό φορέα.** Οι γονείς αποτελούν πρότυπα, που εμπνέουν τα παιδιά. Συνεπώς, όταν οι γονείς φροντίζουν τον εαυτό τους, τότε αποτελούν ένα υγιές παράδειγμα για το νέο άτομο. Παράλληλα, όταν οι γονείς αφιερώνουν χρόνο στα παιδιά τους, προσπαθούν να καλύψουν τις συναισθηματικές τους ανάγκες και τα εμπνέουν με αυτοπεποίθηση, τότε εκείνα με τη σειρά τους δεν αισθάνονται την ανάγκη να διοχετεύσουν την έλλειψη αγάπης σε μια επιβλαβή συνήθεια, για να ελκύσουν το ενδιαφέρον τους. Μέσα στους κόλπους της οικογένειας, το νέο άτομο μαθαίνει να συνεργάζεται αρμονικά, να σκέφτεται, να κρίνει, να σέβεται τον εαυτό του. Ο γονιός είναι επιφορτισμένος με το καθήκον της φροντίδας και της προστασίας του παιδιού, αλλά ταυτόχρονα και της παροχής όλων εκείνων των εφοδίων, που θα το καταστήσουν ανεξάρτητο και χειραφετημένο.
- **Το Κράτος επιτελεί σημαντικό ρόλο στην πρόληψη του φαινομένου.** Ο κρατικός φορέας οφείλει να διοργανώνει ημερίδες παρέχοντας **έγκαιρη ενημέρωση** στους νέους για τους σοβαρούς κινδύνους, που ελλοχεύουν από τη χρήση ναρκωτικών ουσιών. Παράλληλα, **οφείλει να εκχωρήσει κονδύλια, ώστε να δημιουργήσει τις κατάλληλες δομές για την ενασχόληση των νέων με τον αθλητισμό και τις τέχνες** (γήπεδα, αίθουσες ζωγραφικής, θεατρικά εργαστήρια), προκειμένου να διοχετεύουν την ενέργειά τους σε επωφελείς δραστηριότητες και έτσι να αποσυμπιέζονται από τα προβλήματα και το άγχος. Τέλος, η Πολιτεία οφείλει **να οργανώσει και να στελεχώσει κέντρα απεξάρτησης για άτομα εξαρτημένα, που χρήζουν βοήθειας.**
- **Βασικό καθήκον της Πολιτείας είναι η φροντίδα των εξαρτημένων ατόμων, ώστε να επανενταχθούν ομαλά στην κοινωνία.** Η Πολιτεία οφείλει να διασφαλίσει στα εν λόγω άτομα μια εργασία, για να μπορέσουν να βιοποριστούν και να αισθανθούν χρήσιμα. Ακόμη, οφείλει να παρέχει διαρκή ψυχολογική στήριξη, ώστε να μην επιστρέψουν σε καταχρήσεις. Η

διαδικασία της απεξάρτησης είναι μια ατέρμονη διαδικασία, που χρειάζεται μεγάλη συμπαράσταση από αρμόδιους φορείς.

- **Το πιο ουσιαστικό βήμα για την αντιμετώπιση του φαινομένου είναι σαφώς η διερεύνηση των λόγων, που οδήγησαν έναν άνθρωπο να προβεί στη χρήση ναρκωτικών ουσιών.** Η ψυχολογική υποστήριξη είναι απαραίτητη, ώστε ο εξαρτημένος άνθρωπος να έρθει αντιμέτωπος με τη ρίζα των προβλημάτων του, να τα αποδεχτεί και να τα επιλύσει. Άλλωστε, ο εθισμός είναι άρρηκτα συνυφασμένος με την ανάγκη του ατόμου να μεταστρέψει το πρόβλημα, διότι δεν επιθυμεί να το αντιμετωπίσει, επειδή θα του προκαλέσει άγχος και στεναχώρια.
- **Το ΚΕΘΕΑ (Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων) επιχειρεί να αντιμετωπίσει σε βάθος το πρόβλημα, μέσω της λειτουργίας ολοκληρωμένων προγραμμάτων απεξάρτησης.** Παρέχει στήριξη τόσο στην οικογένεια του εξαρτημένου, όσο παρέχει ιατρική φροντίδα, νομική υποστήριξη, εκπαιδευτική κατάρτιση και εκμάθηση κάποιας τέχνης, ώστε το άτομο να επανενταχθεί ενεργά στην κοινωνία. Μάλιστα, στους χρήστες πολύ βαριών ναρκωτικών ουσιών παρέχονται υποκατάστατα φάρμακα, που ελέγχουν την παρόρμηση του πρώην τοξικομανούς να ξανακυλήσει στις καταχρήσεις. Τα προγράμματα του ΚΕΘΕΑ αντιμετωπίζουν ολοκληρωμένα την εξάρτηση και τα προβλήματα που τη συνοδεύουν, **παρέχοντας συμβουλευτική και θεραπεία απεξάρτησης, υποστήριξη της οικογένειας, φροντίδα για θέματα υγείας και νομικές εκκρεμότητες, εκπαίδευση και κατάρτιση, επανένταξη στην κοινωνία και τον κόσμο της εργασίας.** Επιπλέον, το ΚΕΘΕΑ οργανώνει προγράμματα και δραστηριότητες, που αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων για τους εξαρτημένους και στην υγιή εκτόνωσή τους από τα προβλήματα, που τους ταλαιπωρούν ψυχικά.